

Politikai helyzet az ellenzéki vezetésű budapesti kerületekben

A REPUBLIKON INTÉZET ELEMZÉSE

2024. április

ÖSSZEFOGLALÓ

- A régi-új budapesti választási rendszer miatt a kerületi polgármesterválasztásoknak nem lesz közvetlen hatása a Fővárosi Közgyűlés összetételére, de az ellenzéki pártok számára létkérdés a minél jobb budapesti szereplés.
- A 2019-ben az ellenzék által megnyert kerületek közül az I. kerület megtartása lesz a legnehezebb.
- A 2019-ben győztes polgármesterek közül csak az újpesti Déri Tibor nem lesz biztosan jelölt, ő ugyanis már korábban bejelentette, hogy nem kíván indulni.
- Zuglót 2002-ben egyszer már elvesztette az ellenzék, amikor a hivatalban lévő polgármesterre a szövetséges párt indított jelöltet, megegyezés hiányában ez most megismétlődhet.
- Ferencvárosban kaotikussá vált az ellenzék helyzete, itt a Baranyi Krisztina jelölése még a frissen létrejött DK-MSZP-Párbeszéd szövetséget is megosztotta.
- A legtöbb hivatalban lévő polgármester bízhat az újrázásban.

BEVEZETÉS

2019 októberében az ellenzék rég nem látott sikert ért el az önkormányzati választásokon. A közösen induló ellenzéki pártok a legnagyobb győzelmet Budapesten aratták: Karácsony Gergely lett a főpolgármester és 14 kerületnek lett ellenzéki polgármestere, így a Fővárosi Közgyűlés is ellenzéki többségű lett. Az ellenzéki pártok a 2022. évi országgyűlési választáson is jól szerepeltek Budapesten, a 18 fővárosi egyéni választókerületből 17-ben született ellenzéki győzelem. Noha az elmúlt évek választási eredményeinek tükrében az ellenzék számára a budapesti győzelem alapvető fontosságú, azonban a 2022-es parlamenti választás utáni kerületi időközi választások eredménye azt mutatja, hogy a választás még a fővárosban sem tekinthető lefutottnak. Az alábbi elemzésben azt vizsgáljuk, hogy a jelenleg ellenzéki vezetésű kerületekben milyen politikai változások zajlottak és zajlanak jelenleg is, amelyek alapvetően befolyásolhatják a júniusi önkormányzati választás eredményét. Ugyan a fővárosi választási rendszer visszaváltoztatásával a Fővárosi Közgyűlés tagjait ismét listás rendszerben választjuk, így a kerületi polgármesterválasztások közvetlenül nem lesznek hatással a közgyűlés összetételére, politikai tekintetben azonban nagyon is fontos az ellenzéki pártok számára, hogy meg tudják-e tartani a 2019-ben megszerzett pozícióikat.

I. kerület

2019-ben a párbeszédes V. Naszályi Márta meglepetésre győzte le a budavári kerületet 21 évig vezető Nagy Gábor Tamás fideszes polgármestert. Az ellenzék pártjai a képviselő-testületben is többséget szereztek, két volt jobbikos képviselő kiválásával azonban a többség minimálisra olvadt. 2022-ben a kerület momentumos alpolgármestere, Gelencsér Ferenc országgyűlési képviselő (és a Momentum elnöke) lett, a képviselői helyére kiírt időközi választáson azonban a Fidesz jelöltje, Fazekas Csilla nyert, így a testületben megszűnt az ellenzéki többség. A többségbe került jobboldal fegyelmi eljárásban marasztalta el a polgármestert, akinek a fizetését is csökkentették. Tekintettel arra, hogy a hagyományosan jobboldalinak tartott kerületben V. Naszályi Márta 2019-ben kevesebb mint egy százaléknyi előnnyel győzött, Budavár az ellenzék számára a legnehezebben megtartható kerületek közé tartozik.

II. kerület

Az MSZP-s Őrsi Gergely 2019-ben magabiztos, 5,3 százalékos előnnyel győzte le a II. kerületet 2006 óta vezető fideszes Láng Zsoltot. Őrsinek 2024-ben jó esélye van az újrázásra, amit az is jelez, hogy a Fidesz a II. kerületben nem valamely ismert politikusát, esetleg a korábbi polgármestert indítja a júniusi választáson, hanem Dombi Rudolf olimpiai bajnok kajakozót. A kerület politikai erőviszonyait jellemzi, hogy a kerületi időközi választások közül a II. kerületben akkor is az ellenzék jelöltje, a DK-s Nagy Eszter győzött, amikor a legtöbb kerületben a fideszes jelölt nyert.

III. kerület

Budapest III. kerületében 1990 óta először győzött baloldali polgármesterjelölt 2019-ben. Az akkor még szocialista Kiss László a kerületet 2006 óta irányító Bús Balázs fideszes polgármestert győzte le minimális, 0,8 százalékos előnnyel. Kiss László röviddel az önkormányzati választás után bejelentette, hogy átlép a DK-ba. Az ellenzék közös jelöltjeként Kiss úgy is győzni tudott, hogy a 2014-es választás eredményéhez képest Bús Balázs is több mint háromezer szavazattal többet kapott.

A kormánypártok számára láthatóan fontos Óbuda-Békásmegyer vezetésének visszaszerzése, a Fidesz ugyanis ismét Bús Balázst indítja 2024-ben. Az ellenzék számára bizakodásra ad okot, hogy a 2022-es országgyűlési választáson Szabó Tímea magabiztos fölényrel győzte le Bús Balázst, aki akkor a Fidesz országgyűlésképviselő-jelöltje volt a III. kerületben.

IV. kerület

Újpesten biztosan nem a 2019-ben győztes polgármester indul újra 2024-ben, a momentumosként győztes Déri Tibor ugyanis szokatlanul korán, 2022 szeptemberében bejelentette, hogy nem indul újra a polgármesterségért. Déri Tibor 2019-ben a kerületet két cikluson át irányító fideszes Wintermantel Zsoltot győzte le a választáson. Déri a bejelentését követően kilépett a Momentumtól és bár a pártba nem lépett be, de csatlakozott a DK fővárosi frakciójához. Az ellenzék 2024 júniusában a kerület jelenlegi alpolgármesterét, Trippon Norbertet indítja a választáson, aki 2010-ben és 2014-ben még az MSZP jelöltjeként indult Újpesten, mindkét alkalommal sikertelenül. Tekintettel arra, hogy a DK és a Momentum megállapodott az indításában, Trippon Norbertnek – immár a DK jelöltjeként – ezúttal minden korábbinál nagyobb esélye van győzni.

VI. kerület

Déri Tibor újpesti polgármester kilépésével Terézváros maradt a Momentum legfontosabb bázisa Budapesten. Soproni Tamás 2019-ben nagy, csaknem 15 százalékos különbséggel győzte le a fideszes Hassay Zsófiát, aki 2010 óta irányította a VI. kerületet. Soproni Tamásnak az ellenzéki oldalon nincs komoly kihívója, eddig Bálint György volt szocialista képviselő jelentette be indulását immár civil jelöltként, így a jelenlegi polgármester jó esélyekkel indulhat el a júniusi választáson.

VII. kerület

A DK és a Momentum közötti megállapodás eredményeképpen közös ellenzéki jelöltként indulhat az önkormányzati választáson Niedermüller Péter, Erzsébetváros DK-s polgármestere. A DK korábbi európai parlamenti képviselője 2019-ben úgy győzte le a VII. kerületet 2010 óta vezető Vattamány Zsolt fideszes polgármestert, hogy a jelöltek között szerepelt Hunvald György, Erzsébetváros korábbi szocialista

polgármestere és Moldován László korábbi LMP-s politikus is. Niedermüller Péter jó eséllyel tarthatja meg a polgármesteri pozícióját a 2024-es választást követően.

VIII. kerület

Az ellenzék 2019-ben némi meglepetésre győzte le a Fideszt Józsefvárosban. A civilként, de a Momentum támogatásával indult korábbi újságíró, Pikó András mintegy 1,2 százalékkal győzte le a fideszes Sára Botondot, aki 2018-ban a parlamentbe távozott Kocsis Mátétól vette át a kerület irányítását. Pikó András korán, már 2022-ben bejelentette újbóli indulását, ebben a DK, a Momentum, az LMP és a Párbeszéd támogatja, az MSZP azonban nem szerepel Pikó támogatói közt, a Jobbik pedig saját jelöltet indít. Pikó fideszes kihívója sajtóhírek szerint Szilágyi Demeter, a korábbi fideszes polgármester, Sára Botond egykori kampányfőnöke lehet.

IX. kerület

Ferencvárosban az elmúlt hetekben kaotikussá vált a korábban sem épp tiszta ellenzéki helyzet és még szűk két hónappal a választás előtt sem egyértelmű, hogy pontosan mely szervezetek állnak Baranyi Krisztina polgármester mögött. A független Baranyi 2019-ben előválasztáson nyerte el az ellenzéki polgármesterjelöltséget, majd 18 százalékos fölényrel győzte le a kerületet 2010 óta vezető fideszes Bácskai Jánost. A polgármester már 2022-ben bejelentette újbóli indulását, de nincs mögötte teljes ellenzéki támogatás. Baranyi ezúttal egy erre a célra létrehozott egyesület színeiben indul, amely az egyéni választókerületekben is jelölteket állít. Mögötte áll a Momentum, az LMP és a Kétfarkú Kutypárt is, valamint támogatásáról biztosította Karácsony Gergely főpolgármester és a Párbeszéd is. Az DK, az MSZP és a Momentumból kilépett vagy kizárt önkormányzati képviselők viszont Gegesy Ferenc korábbi szabaddemokrata polgármestert indítanak a júniusi választáson.

XI. kerület

A DK-s László Imre 2019-ben magabiztos, 7,3 százalékos fölényrel győzte le Hoffmann Tamás fideszes polgármestert. A Honvédkórház, majd a Szent Imre Kórház

korábbi főigazgatója 2022-ben jelentette be, hogy újraindul a polgármesteri székért és a mögötte lévő ellenzéki pártok támogatásával jó esélye is van a folytatásra.

XIII. kerület

A szocialista Tóth József közel 30 éve vezeti Budapest XIII. kerületét. A legutolsó önkormányzati választáson 63,8 százalékkal kapott több szavazatot, mint a kormánypártok jelöltjeként induló Bagdy Gábor korábbi fideszes főpolgármester-helyettes. Tóth József annak ellenére is magabiztosan várhatja a június 9-i választást, hogy az LMP Kanász-Nagy Máté személyében önálló polgármesterjelöltet indít a kerületben.

XIV. kerület

Zugló szocialista polgármestere, Horváth Csaba 2019-ben a főpolgármesterré választott Karácsony Gergelytől vette át a XIV. kerület vezetését. Fideszes ellenfelénél, Rozgonyi Zoltánnál 13,3 százalékkal kapott több szavazatot. A Momentum azonban Rózsa András korábbi alpolgármestert indítaná Zuglóban Hadházy Ákos országgyűlési képviselő és a Várnai László féle Civil Zugló Egyesület támogatásával. A Momentum előválasztáson akart dönteni a polgármesterjelölt személyéről, az MSZP álláspontja szerint azonban előválasztásra ott van szükség, ahol a hivatalban lévő fideszes polgármester kihívóját keresik. Bár a Momentum és a Sudár Orsolyát indító Szikra Mozgalom korábban abban egyezett meg, hogy a polgármester nélkül is megtartják az előválasztást, a Szikra végül beállt a momentumos jelölt mögé. Annak ellenére, hogy Zugló ellenzéki fellegvárnak tekinthető, a XIV. kerületben nem példátlan, hogy a szövetségesek egymásra indulása miatt elveszítik a kerületet: 2002-ben az akkor három ciklus óta hivatalban lévő szabaddemokrata Kutalikné Kardos Zsuzsanna ellen az MSZP indított jelöltet, így a polgármester a fideszes Rátonyi Gábor lett.

XV. kerület

Cserdiné Németh Angéla 2018-ban civilként, ellenzéki támogatással időközi választáson lett a XV. kerület polgármestere, majd 2019-ben DK-s jelöltként őrizte meg a pozícióját. Ekkor 15,6 százalékkal kapott több szavazatot, mint fideszes

kihívója. Cserdiné Németh Angéla 2024-ben várhatóan ismét közös jelöltként indul majd a választáson, így jó esélye van folytatni a polgármesteri munkát.

XVIII. kerület

Pestszentlőrinc-Pestszentimrén Szaniszló Sándor még az MSZP jelöltjeként győzte le a kerületet 2010 óta irányító fideszes Ughy Attilát, röviddel a választás után azonban a DK-hoz csatlakozott. Amennyiben Szaniszló Sándor 2024-ben is az ellenzéki pártok közös jelöltje lesz, jó esélye lesz újrázni, az ellenzék számára azonban figyelmeztető jel, hogy a 2022. évi parlamenti választáson Kunhalmi Ágnes MSZP-társelnök mindössze 1,3 százalékos előnnyel tudta megőrizni képviselői helyét.

XIX. kerület

A szocialista Gajda Péter 2006 óta vezeti Kispestet, a legutóbbi választáson 21,4 százalékkal kapott több szavazatot, mint fideszes kihívója, Dóditó Gabriella. Ha 2024-ben is az ellenzék közös jelöltjeként indul, jó eséllyel megőrizheti polgármesteri pozícióját. Ugyanakkor Gajda a jelenlegi ciklus során rendszeresen került összeütközésbe a helyi Momentummal, amely megnehezítheti az MSZP-s polgármester közös jelölését.

KONKLÚZIÓ

A jelenlegi ellenzéki vezetőségű kerületek többségében az ellenzéki pártok a 2024-es önkormányzati választáson is sikeresek lehetnek, ehhez azonban minél szélesebb körű együttműködés kell a pártok között. Az együttműködést nehezíti, hogy az MSZP-nek és a Momentumnak több kerületben is konfliktusa van, ugyanakkor a DK és a Momentum megállapodása számos kerületben pontot tesz a jelölésekkel kapcsolatos viták végére. A kerületi eredményeket értelemszerűen befolyásolja majd az is, hogy a Fidesz a 2010-ben elvesztett kerületekben ismert, beágyazott jelölteket indít vagy olyan, a párt holdudvarához tartozó külső jelölteket, akinek az esetleges veresége nem okoz jelentős presztízsveszteséget a kormánypárt számára. A 2019-ben az ellenzék számára nehezen megnyert kerületek közül az I. kerület vezetése a legnehezebben tartható, ahol a jelenlegi polgármester már elvesztette a testületi többségét. Zuglóban pedig megismétlődhet a 2002-es fiaskó, amikor a

szövetséges pártok egymásra indulása eredményezett fideszes győzelmet, de hasonló helyzet alakulhat ki Ferencvárosban is, ahol az ellenzék egy része önálló jelöltet indítana a hivatalban lévő polgármesterrel szemben.